

HE 67/2011 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi postilain 69 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi postilain postitoiminnan valvontamaksua koskevaa säännöstä. Ehdotetulla lailla korotettaisiin postitoiminnan valvontamaksua vastaamaan postilain täytäntöönpanosta Viestintä-

virastolle aiheutuvia kustannuksia ja postitoiminnan kansainvälisiä maksuvelvoitteita.

Esitys liittyy vuoden 2012 talousarvioon ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012.

PERUSTELUT

1 Nykytila

Postilain (415/2011) 68 §:n mukaan postiyrietyks on velvollinen suorittamaan Viestintävirastolle vuotuisen postitoiminnan valvontamaksun. Lain 69 §:n 1 momentin mukaan valvontamaksun suuruus on 0,0024 prosenttia postiyrietyksen Suomessa harjoittaman toimiluvanvaraisen postitoiminnan sen tilikauden liikevaihdosta, joka on toteutunut kahta vuotta ennen valvontamaksun perimistä, kuitenkin vähintään 2 000 euroa.

Viestintäviraston tehtävänä on postilain 67 §:n 2 momentin mukaan valvoa postilain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Viestintävirasto on valtion talousarviossa nettobudjetoitu virasto, joka kattaa toimintansa kustannukset pääosin keräämillään maksuilla. Viestintäviraston maksujen on vastattava valvonnasta aiheutuvia kustannuksia valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n mukaisesti. Postitoiminnan valvontamaksuun ei sovelleta nettobudjetointia, sillä maksua pidetään veroluonteisena maksuna. Postitoiminnan valvontamaksulla katetaan postihallinnon ohjauksen ja valvonnan kustannukset, perille saamattomien kirje-lähetysten käsittelystä aiheutuvat kustannukset, Maailman Postiliiton (Universal Postal Union, UPU) hallinto- ja jäsenyystehtävät sekä jäsenyyteen liittyvät maksuvelvoitteet.

Postitoiminnan valvontamaksua on aiemmin peritty postitoimintalain (907/1993) ja sen kumonneen postipalvelulain (313/2001) nojalla. Vuoden 2005 loppuun saakka valvontamaksu määrättiin asetuksella. Postipalvelulain muutoksella (886/2005) postitoiminnan valvontamaksuja koskevia säännöksiä uudistettiin siten, että perustuslakivaliokunnan (PeVL 61/2002 vp ja PeVL 3/2003 vp) linjaukset maksun valtiosääntöoikeudellisesta veroluonteisuudesta otettiin huomioon. Tässä yhteydessä aikaisemmin liikenne- ja viestintäministeriön maksuasetukseen (1126/2002) sisältyneet postitoiminnan valvontamaksua koskevat säännökset nostettiin lain tasolle ja säännöksiä täydennettiin siten, että ne täyttivät verolaeille asetetut vaatimukset. Hallituksen esityksen (HE 67/2005 vp) perustelujen mukaan kysymys oli pääasiassa säädösteknisistä muutoksista, joilla ei sisällöllisesti haluttu muuttaa vallinnutta oikeustilaa.

Postilain säätämisen yhteydessä (HE 216/2010 vp) valvontamaksun määräytymistä koskeviin periaatteisiin tai maksun tasoon ei tehty muutoksia. Valvontamaksun suuruutta koskevia säännöksiä muutettiin vain toimialalle tulevien uusien yritysten osalta, kun postitoiminnan vasta aloittaneiden yritysten kahden ensimmäisen vuoden valvontamaksua alennettiin puoleen aikaisemmasta.

Postitoiminnan valvontamaksun taso on pysynyt lähes samana vuodesta 2003 lähtien. Vuonna 2003 maksu oli 2,46 promillea yrityksen liikevaihdosta. Vuoden 2006 alusta valvontamaksu siirrettiin lakiin sen tasoa lähtökohtaisesti muuttamatta. Tässä yhteydessä valvontamaksuksi säädettiin 0,0024 prosenttia.

Valvontamaksun tuotto on laskenut vuodesta 2010 lähtien. Nykyisellä tasolla maksu tulisi laskemaan vuonna 2012 alle vuoden 2005 tason.

Toteutuneet postitoiminnan valvontamaksun suuruudet vuosina 2007 – 2011	
Vuosi	Maksun suuruus €
2007	1 245 600
2008	1 255 178
2009	1 290 343
2010	1 338 878
2011	1 271 875

2 Ehdotetut muutokset

Postitoiminnan valvontamaksua esitetään korotettavaksi 2,4 promillesta 2,9 promilleen toimiluvanvaraisen postitoiminnan liikevaihdosta. Korottaminen on tarpeen, jotta maksulla voidaan kattaa Maailman Postiliiton jäsenmaksuvelvoitteet sekä postilailla Viestintävirastolle säädettyjen uusien tehtävien kustannukset. Samassa yhteydessä korjataan voimassa olevassa laissa maksun tason esittämiseen liittyvä kirjoitusvirhe.

Esitettävällä lailla uusien yritysten kahden ensimmäisen vuoden valvontamaksua ei ehdoteta korotettavaksi, jotta uusien yritysten kynnys aloittaa postitoiminta ei nousisi.

Maailman Postiliiton jäsenmaksu on vuosittain vaihdellut noin 260 000 - 340 000 eurossa. Jäsenmaksu määräytyy Sveitsin frangeissa ja vuosittaiset erot johtuvat Sveitsin frangin ja euron välisestä kurssierosta. Tämänhetkisen tilanteen valossa valvontamaksun korottaminen on siten tarpeen, vaikka tulevaisuuden kurssikehitystä ei pystytä ennustamaan. Vuonna 2010 jäsenmaksu nousi kurssimuutosten vuoksi noin 50 000 euroa

budjetoidusta jäsenmaksusta ja kasvaa vuonna 2011 edelleen yli 30 000 euroa. Maailman Postiliiton jäsenmaksut vuonna 2011 olivat 440 470 Sveitsin frangia, joka vastaa noin 378 000 euroa. Vuonna 2010 Maailman Postiliiton jäsenmaksut olivat 339 890 euroa.

Alentuneen maksutason johdosta Viestintävirastossa on toteutettu sisäisiä toimenpiteitä postitoiminnan valvonnan resurssien riittävyyden varmistamiseksi. Kesäkuun 2011 alussa voimaan tulleella postilailla virastolle säädettiin uusia tehtäviä, jotka lisäävät viraston postitoiminnan valvonnan resurssien tarvetta. Postilailla Viestintävirastolle säädettyjä uusia tehtäviä ovat:

- 1) kirje- ja pakettimarkkinoiden arviointi säännöllisin väliajoin (22 §),
- 2) postitoiminnan yleispalveluvelvollisuuden asettaminen (23 §),
- 3) postilain yleispalvelun nettokustannusten laskeminen (34 §),
- 4) postilain mukaisten määräysten valmisteleminen (29 §:n 3 momentti ja 48 §),
- 5) postiyrietysten välisten kiistojen ratkaiseminen, jotka koskevat postiverkkoon pääsyä (7 luku), sekä

- 6) valitusten ratkaiseminen postilaissa asetussa neljän kuukauden määräajassa (79 §).

Lisäksi mahdollisten uusien postiyrietysten tulo markkinoille arvioidaan aiheuttavan tehtävien lisääntymistä. Viestintäviraston tehtävät ovat vähentyneet uuden postilain myötä siltä osin, että Viestintävirastossa ei enää käsitellä perillesaamattomia postipaketteja. Lisäksi postilaatikoiden sijoittelua koskeneet erimielisyydet siirtyivät postilailla kokonaisuudessaan Viestintävirastolta kuntien rakennusvalvontaviranomaisten ratkaistaviksi. Nämä muutokset eivät kuitenkaan aiheuta postitoiminnan valvontakustannusten alenemista.

Viestintäviraston uudet tehtävät lisäävät viraston kustannuksia arviolta vähintään 200 000 euroa. Tämän lisäksi valvontamaksun suuruuden arvioinnissa on otettava huomioon Maailman Postiliiton kurssieroista johtuva jäsenmaksun nousu, joka on noin 50 000 euroa. Valvontamaksua on tällöin tarpeen korottaa noin 250 000 eurolla, mikä voidaan kattaa valvontamaksun suuruutta kasvattamalla 0,29 prosenttiin postiyrietyksen liikevaihdosta. Tällöin valvontamaksu nousisi

vuonna 2012 arviolta 256 666 eurolla ja vuonna 2013 arviolta 256 528 eurolla.

Arvio postitoiminnan valvontamaksun suuruudesta vuosille 2012 ja 2013		
Taso	Vuosi	Tuloarvio €
Voimassa oleva	2012	1 232 001
	2013	1 231 338
Ehdotettu	2012	1 488 667
	2013	1 487 866

Postitoiminnan valvontamaksuun sovelletaan bruttobudjetoitua, jolloin tulojen ja menojen välillä ei vallitse riippuvuutta. Postitoiminnan valvontamaksun kustannusvastavuus on toteutunut aikaisempina vuosina melko hyvin. Maksut tuloutetaan valtion talousarvion veroluonteisiin tuloihin momentille 11.19.04. Postitoiminnan ehdotetun valvontamaksun tuloarvio edellä mainitulle momentille on noin 1,5 miljoonaa euroa vuodelle 2012. Vastaavat menot on otettu huomioon Viestintäviraston toimintamenomomentin 31.40.01 mitoituksessa. Postitoiminnan valvonnan menoarvio vuodelle 2012 on 1,7 miljoonaa euroa, johon on laskettu mukaan edellä esitetty 250 000 euron menolisäys. Uudet tehtävät arvioidaan voitavan toteuttaa Viestintävirastolle valtionhallinnon tuottavuusohjelmassa määritellyn henkilötöyövuosikehyksen puitteissa.

Edellä mainituin perustein postilain 69 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että postitoiminnan valvontamaksun suuruus olisi 0,29 prosenttia postiyrittäjien Suomessa harjoittaman toimiluvanvaraisen postitoiminnan sen tilikauden liikevaihdosta, joka on päättynyt kaksi vuotta ennen valvontamaksun perimistä, kuitenkin vähintään 2 000 euroa.

3 Esityksen vaikutukset

Valtion tulot lisääntyisivät 1 488 667 euroon, kun ne nykyisellä maksutasolla olisivat 1 232 001 euroa eli lisäystä olisi 256 666 euroa. Menojen määräksi vuonna 2012 arvioidaan 1,7 miljoonaa euroa. Arvioidut tulot ja

menot on otettu huomioon vuoden 2012 valtion talousarvioesityksessä.

Postiyrittäjiä on tällä hetkellä yksi, Itella Posti Oy, jonka valvontamaksu nousee muutoksen myötä. Esityksellä varmistetaan Viestintäviraston resurssien riittävyys postilain edellyttämien tehtävien hoitamiseksi.

4 Asian valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä virkakatona. Esitysluonnoksesta on pyydetty lausunnot Esan Kirjapaino Oy:ltä, Itella Posti Oy:ltä, Viestintävirastolta ja valtiovarainministeriöltä. Viestintävirasto ja valtiovarainministeriö pitävät valvontamaksun korottamista perusteltuna. Valtiovarainministeriö toteaa lisäksi, että postilailla Viestintävirastolle säädetyt uudet tehtävät tulisi hoitaa ilman henkilötöyövuosien lisäystä.

Esan Kirjapaino Oy pitää ehdotettua valvontamaksun korotusta suurena ja katsoo, että esitys on ennenaikainen siltä osin, että uusia postiyrittäjiä ei vielä ole tullut markkinoille. Itella Posti Oy vastustaa ehdotettua valvontamaksun korotusta. Itella Posti Oy:n mukaan postilailla Viestintävirastolle säädetyt uudet tehtävät eivät kaikilta osin edellytä virastolta aktiivisia valvontatoimia lähitulevaisuudessa. Itella Posti Oy kritisoi myös lainmuutoksen sitomista valuuttakurssien vaihteluun ja pitää valvontamaksun korottamista kohtuuttomana taloudellisena rasitteena yhtiön tämänhetkinen taloudellinen tilanne huomioon ottaen. Yhtiö katsoo lisäksi, että uusien postiyrittäjien aiheuttamat valvontakustannukset tulisi kohdistaa uusien yritysten vastattaviksi. Itella Posti Oy:n ja Esan Kirjapaino Oy:n näkemykset on otettu huomioon lainvalmistelussa, mutta niiden ei katsota aiheuttavan muutoksia ehdotettavan lain sisältöön.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2012 valtion talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

6 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012. Pykälän 2 momentissa on tavanomainen säännös mahdollisuudes-

ta ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin ennen lain voimaantuloa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki
postilain 69 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan postilain (415/2011) 69 §:n 1 momentti seuraavasti:

69 §

Postitoiminnan valvontamaksun suuruus

Postitoiminnan valvontamaksun suuruus on 0,29 prosenttia postiyrityksen Suomessa harjoittaman toimiluvanvaraisen postitoiminnan sen tilikauden liikevaihdosta, joka on päättynyt kaksi vuotta ennen valvontamaksun perimistä, kuitenkin vähintään 2 000 euroa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 5 päivänä lokakuuta 2011

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Asunto- ja viestintäministeri *Krista Kiuru*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

postilain 69 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan postilain (415/2011) 69 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

69 §

69 §

Postitoiminnan valvontamaksun suuruus

Postitoiminnan valvontamaksun suuruus

Postitoiminnan valvontamaksun suuruus on 0,0024 prosenttia postiyrityksen Suomessa harjoittaman toimiluvanvaraisen postitoiminnan sen tilikauden liikevaihdosta, joka on päättynyt kaksi vuotta ennen valvontamaksun perimistä, kuitenkin vähintään 2 000 euroa.

Postitoiminnan valvontamaksun suuruus on 0,29 prosenttia postiyrityksen Suomessa harjoittaman toimiluvanvaraisen postitoiminnan sen tilikauden liikevaihdosta, joka on päättynyt kaksi vuotta ennen valvontamaksun perimistä, kuitenkin vähintään 2 000 euroa.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

*Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-
teisiin.*
